

The Quai Zurich Campus

Szwajcarskie perspektywy

Nowe trendy na szwajcarskim rynku reasekuracyjnym
z perspektywy prawnika

Dominik Skrobala
Warszawa, 21 września 2023 r.

gbf
Attorneys-at-law
Rechtsanwälte
Avocats

Spis treści

- 1 Przedstawienie i wprowadzenie

- 2 Zmiany regulacji od 2024 r.

- 3 Case Study: COVID 19 i reasekuracja

- 4 Case Study: Powodzie w Europie
Zachodniej i Środkowej w 2021 r.

Przedstawienie i wprowadzenie

Zurich

Przedstawienie i wprowadzenie

- gbf: Jesteśmy zespołem 20 prawników i adwokatów specjalizujących się w prawie ubezpieczeniowym. Tworzymy największy zespół prawa ubezpieczeniowego w Szwajcarii. W tym sektorze nie ma prawie żadnego obszaru, w którym nie moglibyśmy pomóc naszym klientom.
- Działamy kompleksowo na rzecz naszych klientów z branży ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, prowadząc ich przez transakcje i spory ubezpieczeniowe, zaczynając od uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej, aż po run-off i zwolnienie z nadzoru.
- Z zasady nie reprezentujemy ubezpieczonych przeciwko ubezpieczycielom.

Szwajcarski rynek ubezpieczeniowy

- Premie ubezpieczeniowe brutto w 2022 r. na szwajcarskim rynku ubezpieczeniowym wyniosły 128 mld CHF.
- Sektor ubezpieczeń wyprzedził sektor bankowy pod względem tworzenia wartości dodanej.
- Szwajcaria nie jest członkiem UE ani EOG i posiada własne kompleksowe regulacje rynku finansowego.
- UE uznaje nadzór FINMA w sprawach ubezpieczeniowych za równoważny, ale nie ma swobody świadczenia usług między UE i Szwajcarią.
- Szwajcaria negocjuje obecnie kompleksową umowę o usługach finansowych z Wielką Brytanią. Jeśli dojdzie to do skutku, obok rynku UE pojawi się kolejny duży rynek, zwłaszcza dla ubezpieczycieli.

Zmiany regulacji od 2024 r.

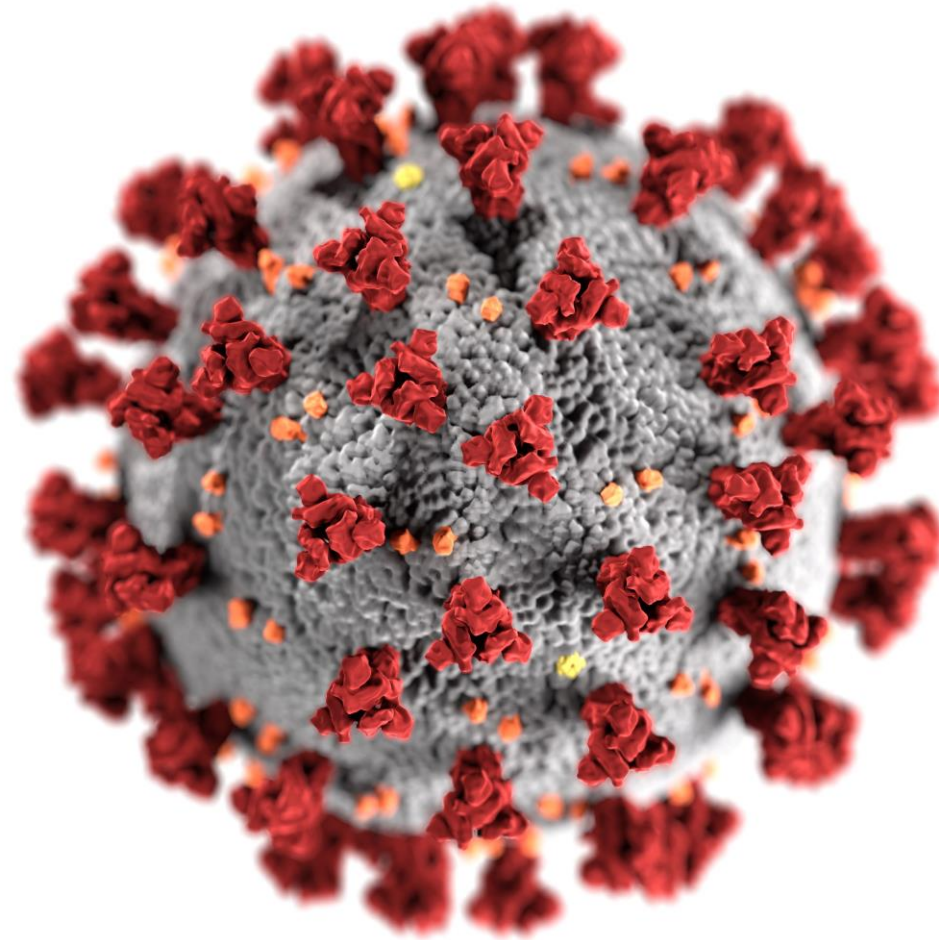

FINMA, Bern

Dostęp do szwajcarskiego rynku ubezpieczeń

- 1 stycznia 2024 r. wejdzie w życie kompleksowa rewizja systemu nadzoru ubezpieczeniowego.
- Zakłady ubezpieczeń z siedzibą za granicą, które prowadzą jedynie reasekurację w Szwajcarii, nadal nie będą podlegać nadzorowi FINMA.
- Uwaga: Szwajcarskie oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń, które prowadzą reasekurację wyłącznie w Szwajcarii lub ze Szwajcarii, mogą zostać objęte nadzorem.
- Zagraniczni niepowiązani pośrednicy (brokerzy), którzy jedynie pośredniczą w reasekuracji, co do zasady również podlegają nadzorowi, ale mogą być zwolnieni z obowiązku rejestracji filii w Szwajcarii. W każdym przypadku należy podać FINMA szwajcarski adres dostawy (art. 11b Ustawa o postępowaniu administracyjnym).

Case Study: COVID 19 i reasekuracija

Case Study: COVID 19 i reasekuracja – Fakty

- Ze względu na znaczny wzrost liczby zakażeń COVID-19, 16 marca 2020 r. Rada Związkowa ogłosiła «sytuację nadzwyczajną» (najwyższy poziom zagrożenia) zgodnie z ustawą o epidemiach od północy aż do 19 kwietnia 2020 roku.
- Nowy dekret znacznie ograniczył życie publiczne; wszystkie niepotrzebne sklepy i usługi musiały zostać natychmiast zamknięte. W dniu 8 kwietnia 2020 r. Rada Związkowa przedłużyła «sytuację nadzwyczajną» do 26 kwietnia 2020 r.
- Wiele MŚP posiadało «Ubezpieczenie biznesowe MŚP, Ubezpieczenie mienia», polisę oferowaną klientom MŚP w Szwajcarii.
- Wiele z tych polis posiadało moduł pokrycia dla «epidemii».
- Kiedy WHO ogłosiła Covid-19 «pandemią», ubezpieczyciele odmawiali pokrycia wszystkich strat wynikających z tych polis.

Case Study: COVID 19 i reasekuracja – Fakty

- Eksperti prawni zleceń przez ubezpieczonych stwierdzili, że wyłączenie dotyczące pandemii nie ma zastosowania i że ubezpieczyciele są zobowiązani do zapłaty.
- Jeden z ubezpieczycieli postanowił (bez konsultacji z reasekuratorami) zaproponować ubezpieczonemu ugodę i pokryć 50% kosztów i utraconego zysku.
- Następnie ubezpieczyciel powiadomił swoich reasekuratorów o poważnym zdarzeniu szkodowym (Major Loss Event) w ramach programów «Fire Surplus», «Catastrophe XL» oraz «Group Umbrella Protection» w swoim «Property Portfolio».
- Powstał spór z reasekuratorami co do tego, czy dana grupa polis jest w ogóle włączona do portfela ubezpieczenia mienia («property portfolio»), czy zakładana jest strata rzeczowa, czy istnieje przypadek «follow the settlement», a jeśli tak, to czy straty mogą być agregowane (w oparciu o zdarzenie [«event»] lub przyczynę [«cause»] i COVID-19 jako «katastrofę»).

Case Study: COVID 19 i reasekuracja

Szwajcarskie przepisy dotyczące reasekuracji

- W Szwajcarii prawo reasekuracyjne nie jest skodyfikowane (Art. 101 Ustawy o umowach ubezpieczenia: Ustawa ta nie ma zastosowania do umów reasekuracji).
- Z tego względu zastosowanie mają przepisy ogólnego prawa umów (Szwajcarski kodeks zobowiązań).
- Szwajcarski Federalny Sąd Najwyższy stwierdził: «Umowy są całkowicie ukształtowane przez praktykę reasekuracyjną i pozostawione prywatnemu, autonomicznemu kształtowaniu przez strony. W przypadku niejasności lub luk w traktacie, zwyczajowe praktyki i zwyczaje handlowe odgrywają ważną rolę w międzynarodowej praktyce prawnej.» (BGE 140 III 115)
- W kontekście interpretacji umowy reasekuracyjnej szczególne znaczenie mają więc zwyczaje reasekuracyjne.

Case Study: COVID 19 i reasekuracja – Debata i wyniki

- Wspieraliśmy wielu reasekuratorów w ich sporach z ubezpieczycielami pierwotnymi.
- Ani COVID-19 (choroba), ani SARS-CoV2 (wirus), ani ogólnie epidemie/pandemie nie znajdowały się na liście reasekurowanych ryzyk określonych («named perils») w definicji «klasy» w szczegółach umowy.
- Ochrona ubezpieczeniowa w Property Portfolio może istnieć tylko wtedy, gdy wystąpi szkoda materialna. Tak nie było (COVID-19 nie zanieczyścił żadnego mienia).
- Zasada «follow the settlement» zwykle nie obejmuje płatności *ex-gratia* i nie może mieć zastosowania, jeśli działania cedenta stanowią wyraźne naruszenie jego obowiązku ochrony interesów reasekuratora.
- Nie było «katastrofy» jako zdarzenie («event»), które wywołałoby agregację. Katastrofa to krótkie, gwałtowne i niszczycielskie wydarzenie. Nie jest tak w przypadku COVID-19, który ewoluował powoli w czasie i w różnych jurysdykcjach. W związku z tym nie może być agregacji strat.

Case Study: COVID 19 i reasekuracja – Debata i wyniki Attorneys-at-law Rechtsanwälte Avocats

- Opierając się na naszych argumentach, reasekuratorzy zasadniczo odmówili ochrony ubezpieczeniowej i zaoferowali niskie ugodowe kwoty. Negocjacje przeciągały się.
- W dniu 5 stycznia 2022 r. szwajcarski Federalny Sąd Najwyższy orzekł, że ubezpieczenie nie obejmuje utraty zarobków z powodu pandemii koronawirusa, ponieważ klauzula wyłączająca «pandemii» jest jasna.
- Osoba ubezpieczona musiała uznać cel zamierzony przez klauzulę, a mianowicie wyłączenie z zasadniczo ubezpieczonego ryzyka «epidemii» jej najdalej idących przejawów zgodnie z poziomami pandemii 5 i 6 WHO.
- Ponieważ nie było podstawowej ochrony ubezpieczeniowej, nie mogło być również ochrony reasekuracyjnej.

Case Study: Powodzie w Europie Zachodniej i Środkowej w 2021 r.

Bern, 2021

Case Study: Powodzie w Europie Zachodniej i Środkowej w 2021 r. – Fakty

- Od 12 do 18 lipca 2021 r. silny front pogodowy dotknął zachodnią i środkową Europę, powodując rozległe i rekordowe powodzie błyskawiczne/rzeczne w częściach zachodnich i południowych Niemiec, wschodniej Belgii, północno-wschodniej Francji, północno-wschodnich Włoch, części Holandii, Austrii, Szwajcarii i Luksemburga.
- Związany z nim układ niskiego ciśnienia, nazwany przez Niemiecki Instytut Meteorologiczny «Bernd», uformował się gdzieś nad Kanadą około 6 lipca 2021 r. i dotarł do Europy (Irlandii) 11 lipca 2021 r..
- Jednak przed 12 lipcem Bernd nie wygenerował wystarczającej «mocy», aby spowodować jakiegokolwiek znaczące zjawiska pogodowe lub wynikające z nich szkody.
- Dopiero 12 lipca 2021 r. Bernd spowodował pierwsze obfite opady deszczu w Anglii i innych regionach Europy.

Case Study: Powodzie w Europie Zachodniej i Środkowej w 2021 r. – Fakty

- Szwajcarski ubezpieczyciel pierwotny reasekurował swoje europejskie portfele ubezpieczeń nieruchomości, morskich i motorowych w ramach Multiline XL.
 - Polisa reasekuracyjna zawierała następującą sekcję «Loss Occurrence»:
 - “Any one loss and/or catastrophe and/or series of losses and/or catastrophes arising out of or following on one event, except as provided for in the Hours Clauses below.
 - (a) [...]
 - (b) as regards the peril of Flood the term “loss occurrence” shall be understood to mean all the Reinsured’s losses occurring during any one period of Five Hundred and Four (504) consecutive hours. [...]
- The Reinsured may choose the date and time when any such period of consecutive hours commences and if any catastrophe is of greater duration than the above periods, the Reinsured may divide that catastrophe into two or more “Loss Occurrences” provided no two periods overlap and provided no period commences earlier than the date and time of the happening of the first recorded individual loss to the Reinsured in that catastrophe.”

Case Study: Powodzie w Europie Zachodniej i Środkowej w 2021 r. – Fakty

- Ubezpieczyciel uważał, że definicja «powodzi» w umowie reasekuracyjnej uprawnia go do agregacji wszelkich strat a także do ustalenia daty rozpoczęcia agregacji, jeśli straty są w przeważającej większości spowodowane przez powódź.
- Argumentował, że prawdopodobieństwo powodzi zostało zwiększone przez poprzednie burze (w tym grad), co doprowadziło do wzrostu poziomu wód gruntowych i dlatego są one uwzględnione w łańcuchu przyczynowym.
- Ubezpieczyciel uważał zatem, że może agregować straty zaczynając od 8 lipca 2021 r. przez 504 kolejne godziny na podstawie "powodzi" zgodnie z umowami reasekuracyjnymi.
- Okres ten skutkowałby znacznie wyższym pokryciem reasekuracyjnym.

Case Study: Powodzie w Europie Zachodniej i Środkowej w 2021 r. – Zasada zaufania

- W ogólnym prawie umów szwajcarskie prawo stosuje zasadę zaufania («Vertrauensprinzip» / «principle of reliance»), jeśli chodzi o interpretację klauzul, co do których strony nie miały rzeczywistego wspólnego zamiaru w momencie zawierania umowy.
- Zgodnie z tą zasadą oświadczenia woli należy interpretować w taki sposób, w jaki ich odbiorca był uprawniony i zobowiązany do ich zrozumienia w dobrej wierze.
- Stąd też tekst klauzuli umownej jest punktem wyjścia i podstawowym środkiem wykładni, a przyjmuje się, że słowa użyte przez strony mają znaczenie zwykle przypisywane im w języku potocznym.

Case Study: Powodzie w Europie Zachodniej i Środkowej w 2021 r. – Zasady reasekuracji

- W «accumulation excess of loss» reasekuracji często stosuje się klauzule godzinowe, aby usunąć wątpliwości dotyczące mechanizmów agregacji.
- Mają one na celu dokładniejsze opisanie czynnika jednoczącego, na podstawie którego należy pogrupować wiele indywidualnych strat.
- Dokładniej rzecz ujmując, klauzule godzinowe określają, że wiele indywidualnych strat ulega agregacji, jeśli – z zastrzeżeniem określonego czasu – wszystkie one wynikają z jednej katastrofy.

Case Study: Powodzie w Europie Zachodniej i Środkowej w 2021 r. – Debata i wyniki

- Umowa reasekuracji nie przewidywała niezależnej definicji samego ryzyka «Flood».
- W języku potocznym pojęcie to definiowane jest jako «duża ilość wody pokrywająca obszar, który zwykle jest suchy». W przypadku ryzyka powodzi można uznać, że klauzula godzinowa została uruchomiona w momencie wykrycia dużej ilości wody pokrywającej suchy obszar.
- Pogląd ten jest również zgodny z logiką doktryny cytowanej powyżej, zgodnie z którą w zakresie klauzuli godzinowej faktyczne wystąpienie samego zagrożenia naturalnego jest zdarzeniem wyzwalającym.
- Oznacza to, że faktyczne wystąpienie powodzi jest elementem uruchamiającym klauzulę godzinową, i dopiero od tego momentu ubezpieczyciel może sumować straty poniesione w okresie 504 kolejnych godzin.
- Ale ponieważ żadne powodzie nie wystąpiły przed 12 lipcem 2021 r., ubezpieczyciel nie mógł już agregować swoich strat od 8 lipca 2021 r.

Dziękuję bardzo za uwagę!

Dominik Skrobala

Partner, LL.M.

+41 79 427 12 91
skrobala@gbf-legal.ch

Zürich

gbf Rechtsanwälte AG
Hegibachstrasse 47
8032 Zürich
T +41 43 500 48 50

Genf

gbf Avocats SA
Route de Pré-Bois 20
1215 Genève Aéroport
T +41 22 533 48 50

Notariat Bern

Notar Stauffer von May
Von-Werdt-Passage 3
3011 Bern
T +41 43 500 48 50

Notariat Olten

Notar Novoselac
Solothurnerstrasse 235
4600 Olten
T +41 43 500 48 50

